

PRAWO DO SKŁADANIA PETYCJI

Od wejścia w życie traktatu z Maastricht wszyscy obywatele Unii Europejskiej mają prawo do składania petycji do Parlamentu Europejskiego w postaci skarg lub wniosków w sprawach objętych zakresem kompetencji Unii Europejskiej. Petycje rozpatrywane są przez Komisję Petycji Parlamentu Europejskiego, która decyduje o ich dopuszczalności i odpowiada za podjęcie dalszych działań z nimi związanych.

PODSTAWA PRAWNA

Art. 20, 24 i 227 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) i art. 44 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

CELE

Prawo do składania petycji ma zapewnić obywatelom Unii Europejskiej i osobom zamieszkałym w Unii Europejskiej prosty sposób kontaktu z instytucjami Unii w sprawie skarg lub wniosków o podjęcie działań.

OSIĄGNIĘCIA

A. Kwalifikowalność i wymogi (art. 227 TFEU)

Prawo do składania petycji, indywidualnie lub wspólnie z innymi osobami, mają wszyscy obywatele Unii Europejskiej, jak również wszystkie osoby fizyczne lub prawne posiadające miejsce zamieszkania lub statutową siedzibę w państwie członkowskim.

Aby petycja mogła zostać uznana za dopuszczalną, musi odnosić się do spraw objętych zakresem działalności Unii Europejskiej i dotyczyć bezpośrednio składających petycję. Ten ostatni warunek podlega bardzo szerokiej wykładni.

B. Procedura

Procedura dotycząca petycji została określona w art. 215–218 Regulaminu Parlamentu oraz w załączniku V (XX) do Regulaminu, w których powierzono obowiązki w tym zakresie jednej z komisji parlamentarnych – Komisji Petycji.

1. Dopuszczalność formalna

Petycje muszą zawierać nazwisko, obywatelstwo i miejsce zamieszkania każdej z osób składających petycję i muszą być sporządzone w jednym z języków urzędowych UE. Można je składać drogą elektroniczną w portalu petycji PE albo w formie papierowej za pośrednictwem poczty.

2. Dopuszczalność merytoryczna

Petycje, które spełniają te wymagania formalne, przekazuje się Komisji Petycji, która najpierw decyduje o dopuszczalności petycji. Komisja Petycji sprawdza, czy przedmiot petycji objęty jest zakresem działalności Unii Europejskiej. Jeżeli tak nie jest, petycja zostaje uznana za niedopuszczalną. Powiadamia się o tym składającego petycję, podając mu powody takiej decyzji. Składającym petycję często sugeruje się zwrócenie się do innego organu krajowego, europejskiego lub międzynarodowego. Petycje uznaje się za niedopuszczalne głównie dlatego, że składający petycję mylą kompetencje, obowiązki i możliwości UE w zakresie działań i środków odwoławczych z kompetencjami państw członkowskich i innych organizacji i organów międzynarodowych (takich jak ONZ i Rada Europy), w tym w odniesieniu do stosowania Karty praw podstawowych UE.

3. Rozpatrywanie petycji

W zależności od okoliczności Komisja Petycji może podjąć jedną lub kilka z następujących czynności:

- zwrócić się do Komisji Europejskiej o przeprowadzenie wstępnego dochodzenia w związku z petycją i przedstawienie informacji dotyczących zgodności z odnośnym prawem unijnym;
- przekazać petycję innym komisjom Parlamentu Europejskiego tytułem informacji lub w celu podjęcia dalszych działań (dana komisja może na przykład uwzględnić petycję w swych pracach legislacyjnych);
- jeśli petycja dotyczy konkretnej sprawy wymagającej poświęcenia jej szczególnej uwagi, Komisja Petycji może skontaktować się z odpowiednimi instytucjami lub władzami lub interweniować za pośrednictwem stałego przedstawicielstwa danego państwa członkowskiego w celu rozwiązania sprawy;
- podjąć jakiegokolwiek inne działanie, które uzna za właściwe dla pomyślnego rozwiązania danej sprawy lub udzielenia składającemu petycję właściwej odpowiedzi.

Komisja Petycji decyduje również o umieszczeniu petycji w swoim porządku obrad. W takim przypadku do uczestnictwa w posiedzeniu zaprasza się składającego petycję, Komisję Europejską i przedstawicieli państw członkowskich. Podczas tego posiedzenia składający petycję przedstawia swoją petycję, Komisja Europejska ustnie wyraża swoje stanowisko i komentuje swą odpowiedź pisemną dotyczącą spraw poruszonych w petycji, a przedstawiciele zainteresowanych państw członkowskich mogą zostać poproszeni o zabranie głosu. Członkowie Komisji Petycji mają następnie możliwość wymiany poglądów na tematy poruszone w trakcie debaty i mogą zaproponować podjęcie dalszych działań.

W szczególnych przypadkach Komisja Petycji może postanowić zorganizować wysłuchanie publiczne lub warsztaty, przeprowadzić misję informacyjną w danym kraju lub regionie i przyjąć sprawozdanie z wyjazdu zawierające uwagi i zalecenia lub przygotować i przedłożyć pełne sprawozdanie, które zostanie poddane pod głosowanie na posiedzeniu plenarnym. Komisja może również podjąć decyzję

o skierowaniu do Komisji Europejskiej lub Rady pytania wymagającego odpowiedzi ustnej i przeprowadzeniu debaty na posiedzeniu plenarnym.

Jeżeli petycja dotyczy spraw będących przedmiotem ogólnego zainteresowania i ujawnia wadliwą transpozycję lub nieprawidłowe stosowanie prawa UE, może ona skłonić Komisję do podjęcia działań wobec danego państwa członkowskiego, między innymi do wszczęcia postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego.

4. Zamknięcie

Komisja Petycji może zamknąć petycję na różnych etapach procedury, na przykład po podjęciu decyzji o dopuszczalności petycji, po przeprowadzeniu dyskusji na posiedzeniu Komisji, gdy nie można podjąć żadnych dalszych działań w związku z petycją, jeśli składający petycję wycofa ją lub gdy składający petycję nie udzielił w terminie odpowiedzi.

5. Przejrzystość

Petycje składane do Parlamentu Europejskiego stają się dokumentami publicznymi. Streszczenia petycji, wraz z innymi istotnymi dokumentami, są publikowane we wszystkich językach urzędowych UE na portalu petycji Parlamentu Europejskiego po podjęciu przez Komisję Petycji decyzji o ich dopuszczalności.

Składającego petycję informuje się pisemnie o wszystkich decyzjach Komisji Petycji dotyczących jego petycji oraz o przesłankach tych decyzji, a po podjęciu decyzji przekazuje się mu w stosownych przypadkach odnośne informacje i dokumenty.

ROLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

Zgodnie z traktatami adresatem petycji obywateli jest Parlament Europejski i w związku z tym ma on obowiązek dopilnować, aby problemy obywateli wyrażone w petycjach były w UE w pełni uwzględniane. Aby osiągnąć to w możliwie najlepszy sposób, Parlament powierzył specjalnej komisji – Komisji Petycji – zadanie rozpatrywania petycji i koordynowania działań następczych instytucji. Jak podkreśla się w rocznych sprawozdaniach z obrad Komisji Petycji w poprzedzającym roku^[1], Parlament zawsze uznawał petycje za kluczowy element demokracji uczestniczącej. Podkreśla również ich ważną rolę w ujawnianiu przypadków wadliwej transpozycji i nieprawidłowego stosowania prawa UE przez państwa członkowskie. W istocie wiele petycji doprowadziło do podjęcia działań legislacyjnych lub politycznych, wszczęcia spraw w ramach EU Pilot, wydania orzeczeń w trybie prejudycjalnym lub wszczęcia postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. Komisja Petycji jest szczególnie aktywna w obszarze praw podstawowych (niepełnosprawności, praw dzieci, dyskryminacji, mniejszości, wymiaru sprawiedliwości, swobodnego przepływu, praw wyborczych, brexitu), środowiska i dobrostanu zwierząt, rynku wewnętrznego, praw socjalnych, migracji, umów handlowych i zdrowia publicznego. Misje informacyjne, wysłuchania publiczne, zlecenie badań, stworzenie w 2016 r.

---

[1]Roczne sprawozdania z obrad Komisji Petycji obejmują informacje o liczbie otrzymanych petycji, ich formie, statusie, efektach, kraju, języku, narodowości i temacie; portalu internetowym; stosunkach z Komisją Europejską, Radą i Rzecznikiem Praw Obywatelskich; misjach informacyjnych, wysłuchaniach publicznych, zleconych badaniach i innych kluczowych sprawach.

sieci petycji zapewniającej lepszą współpracę komisji zajmujących się petycjami, a także współpracę i dialog z parlamentami i organami narodowymi oraz z pozostałymi instytucjami UE (zwłaszcza z Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich) wymienia się jako instrumenty, które mają zagwarantować zajęcie się problemami poruszonymi przez obywateli w petycjach i ich rozwiązanie. W 2014 r. Parlament uruchomił internetowy portal petycji, który pozwala zwiększyć i poprawić jawność i przejrzystość petycji, a także umożliwia kontakty obywateli z UE i ich uczestnictwo^[2].

Ottavio Marzocchi
05/2019

---

[2]<https://petiport.secure.europarl.europa.eu/petitions/pl/home>

